

Hannunniitun koulun suunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi

Kiusaaminen

Kiusaaminen on hetkellistä, toistuvaa tai pitkään jatkuvaa ja alistavaa ruumiillista tai henkistä väkivaltaa. Kaikki koulussa tapahtuva aggressiivinen käyttäytyminen ei ole kiusaamista. Kiusaamiseen liittyy yleensä voimasuhteiden epätasapaino; kiusattu oppilas on jollakin tavalla puolustuskyvytön kiusaajaan tai kiusaajiin nähden. Kiusaamisesta on kyse silloin, kun yksi ja sama oppilas joutuu toistuvasti ja systemaattisesti toisten tahallisen toiminnan kohteeksi. Nimittely ja pilkkaaminen on kiusaamista, jos samaa oppilasta nimitetään uudestaan ja uudestaan. Töniminen ja lyöminen on kiusaamista, jos tönitään ja lyödään aina yhtä ja samaa oppilasta.

Sopimaton ja huono käytös

Sopimaton ja huono käytös on erotettava kiusaamisesta. Huonotapaista käyttäytymistä on kaikki sellainen käytös, joka vähentää toisten viihtyvyyttä ja joka toistuessaan heikentää myös huonosti käyttäytyvän itsensä sosiaalista arvostusta ja yhteisössä elämistä. Huonotapaiseen käyttäytymiseen kuuluu aina myös epäkunnioitus ja välinpitämättömyys: itseä ja toisia, omia ja toisten tavaroita sekä yhteistä ympäristöä kohtaan. Kiusaamisen tavoin myös huono käytös vie koulusta työnilon ja usein myös työrauhan. Sekin vaurioittaa ystävyyttä, yhteishenkeä ja ihmisten välistä kanssakäymistä ja on siksi tuomittavaa.

Miten kiusaamista ehkäistään ennalta

Oppilaita ohjataan hyvään käytökseen ja vastuuntuntoon arkipäivän tilanteissa. Vastuuntuntoon kuuluu mm. muiden huomioon ottaminen, ympäristöstä huolehtiminen, heikompien puolustaminen sekä toisten auttaminen. Oppilaille selitetään kiusaamisen seuraukset ja rangaistukset etukäteen. Hyvän luokkahengen kehittämiseksi pyritään koko koulun hyvän hengen luomiseen. Opetuksessa painotetaan erilaisuuden hyväksymistä. Myös koulumatkoilla oppilaita ohjataan hyvään käytökseen.

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

- Koulussa pyritään avoimeen vuorovaikutukseen ja suvaitsevan toimintakulttuurin syntymiseen. Kaikille tehdään selväksi, ettei kiusaamista hyväksytä.
- Kouluyhteisössä sovitaan yhteiset kirjatut säännöt: järjestyssäännöt ja erilliset sopimukset toimintatavoista. Säännöt ja kirjatut toimintatavat ovat osa pelastussuunnitelmaa.
- Koulussa järjestetään tehokas välituntivalvonta ja turvallisuuskulttuuria kehittämällä vältetään kiusaamisen syntymiselle otollisia tilanteita.
- Toimintatapojen toteutumista seurataan säännöllisesti koulun yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä (KOR).

Kiusaamisen havaitseminen ja siihen puuttuminen

Oppilaita rohkaistaan kertomaan kiusaamistilanteista. Jokainen koulussa työskentelevä aikuinen puuttuu kiusaamistilanteisiin heti. Kiusaamistilanteet käsitellään välittömästi ja asiasta tiedotetaan koteihin. Kouluissa kartoitetaan kiusaamisen esiintymistä säännöllisesti esimerkiksi kyselyillä.

Hannunniitun koulun toimintamalli kiusaamistilanteiden varalle

	Oppilas	Huoltaja	Opettaja	Koulu
<p>Toiminta kiusaamistilanteessa</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sano päättäväisesti ja tarkasti mistä et pidä: ”Jätä minut rauhaan, koska en pidä siitä että sinä...” 2. Lähde pois kiusaajan luota. 3. Kerro aikuiselle, jos huomaat kiusaamista. Sen voi tehdä myös wilma-, sähköposti-, tai tekstiviestillä. 4. Ole kiusatulle kaveri, älä jätä häntä yksin. 5. Rohkaise kiusattua kertomaan kiusaamisesta jollekin aikuiselle, voit myös itse tarjoutua kertomaan hänen puolestaan. 6. Jos olet kiusattu, pyri löytämään ystävä. Yhdessä olette vahvempia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jos epäilet, että lastasi on kiusattu, kannusta häntä kertomaan asiasta. 2. Ota aina yhteys lapsesi opettajaan, jos epäilet koulukiusaamista. Ota yhteyttä, vaikka lapsesi kieltäisikin. 3. Keskustele lapsesi kanssa kiusaamisesta ja siihen liittyvistä ilmiöistä. 4. Koulukiusaamisen selvittäminen aloitetaan aina koulussa. 5. Tee lapsellesi selväksi, että et hyväksy minkäänlaista kiusaamista. 6. Luota siihen, että koulu tekee parhaansa kiusaamistilanteen selvittämiseksi. 7. Ole tarvittaessa yhteydessä rehtoriin, terveydenhoitajaan, kuraattoriin tai psykologiin. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Suhtaudu vakavasti jo pelkkään epäilyynkin. 2. Osoita toiminnallasi, ettet hyväksy kiusaamista. 3. Selvitä tilanne kuulemalla kaikkia osallisia erikseen. 4. Ota yhteyttä kaikkien osallisten huoltajiin. 5. Järjestä tapaaminen kaikkien osapuolien (oppilaiden) kanssa, jossa osapuolet tekevät sovinnon. Tässä kokouksessa tulee sopia myös siitä, kuinka tilannetta seurataan jatkossa. 6. Kirjaa keskustelu ja sovitut asiat (wilma). 7. Ole tarvittaessa yhteydessä rehtoriin ja oppilashuollon edustajiin. 8. Mikäli kiusaaminen jatkuu, vie asia KiVa-tiimin käsiteltäväksi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. KiVa-tiimi jatkaa tarvittaessa kiusaamisasian käsittelyä. 2. Koulu voi tarvittaessa ottaa selvittelyyn mukaan myös poliisin ja sosiaaliviranomaiset.